

משרד הכלכלה
והתעשייה
מינהל סחר חוץ

קולומביה

סקירה כלכלית

ספטמבר 2020

רקע ונתונים כלליים¹

שטח: 1,138,910 קמ"ר (26 מתוך 254) גדולה פי 54 מישראל (22,072 קמ"ר, 153 מתוך 254)

אוכלוסייה: 49 מיליון

עיר בירה: בוגוטה

משטר: רפובליקה נשיאותית

נשיא מכהן: איוון דוקה (Iván Duque Márquez) מכהן כנשיא

מאז אוגוסט 2018

שפה רשמית: ספרדית

מטבע: פזו קולומביאני (COP): 1 דולר שווה כ-3700 פזו

גאוגרפיה: המדינה ממוקמת בחלקה הצפוני של דרום

אמריקה וגובלת במדינות פנמה, ונצואלה, ברזיל, אקוודור

ופרו. קולומביה היא המדינה היחידה בדרום אמריקה עם גישה

לשני אוקיינוסים, האטלנטי והשקט. נתיבי הסחר המרכזיים

של קולומביה הינם מנמלי קרטחנה, ברנקייה וסנטה מרטה

לארה"ב, אירופה והמזרח התיכון ומנמל Buenaventura

למזרח הרחוק.

¹ CIA The World Factbook ,The World Bank

אינדיקטורים כלכליים מרכזיים לשנת 2019²

ישראל	קולומביה	אינדיקטור
387	327.9	תמ"ג נומינלי GDP, current prices Billions of U.S. dollars
39,121	15,541	תמ"ג לנפש במונחי PPP Purchasing power parity; international dollars per capita
3.5% – 2019 3.4% – 2018 3.6% – 2017	3.3% - 2019 2.5% - 2018 1.4% - 2017	שיעור הצמיחה הכלכלית real GDP growth
0.8%	3.5%	שיעור האינפלציה Inflation rate, average consumer prices
3.8%	10.5%	שיעור האבטלה
35	67	קלות עשיית עסקים דירוג בין 1-190 כאשר ציון נמוך מבטא תוצאה טובה
76.7	62.7	מדד התחרותיות ציון מ-0-100 100 מבטא את הציון הטוב ביותר
-AA	-BBB	דירוג אשראי S&P

² IMF, The World Bank, World Economic Forum

רקע כללי / כלכלי

קולומביה, הכלכלה השלישית בגודלה בדרום אמריקה (והרביעית בגודלה באמריקה הלטינית, בפער קטן אחרי ארגנטינה), נהנתה מצמיחה יציבה בשנים האחרונות.

עם כ-50 מיליון תושבים, תעשיית נפט משמעותית, תעשיית מכרות עשירה, סקטור חקלאי משגשג ותעשיית ייצור גדולה – קולומביה הינה שוק חשוב לחברות הישראליות באמריקה הלטינית. הקירבה לשווקי צפון אמריקה ובראשם ארה"ב, יחד עם הסמיכות לתעלת פנמה והעובדה שלקולומביה ישנה גישה ימית הן לאוקיינוס האטלנטי בצידה הצפוני והן לאוקיינוס השקט בצידה המערבי – ביחד ממקמים את קולומביה באופן מושלם כמדינה הפתוחה לסחר בינלאומי, ותומכים בסקטורים המייצאים שלה.

הסכם השלום שנחתם בין ממשלת קולומביה לבין ארגון המורדים FARC בשנת 2016, סיים למעלה מ-50 שנות סכסוך פנימי קשה במדינה. מאז חתימת הסכם השלום נהנתה קולומביה מיציבות פוליטית גדולה יותר, מהשקעות חסרות תקדים בסיוע גופי מימון בינלאומיים אשר התמקדו בתשתיות ובחיבור אזורי הספר של קולומביה לערים הגדולות, ומהפנייה של תקציבים לצרכים אזרחיים.

הצטרפותה של קולומביה לארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD) בו חברות מדינות מפותחות (ביניהן ישראל) אשר חולקות ביניהן סטנדרטים ואמות מידה, ב-28 אפריל 2020 – היוותה נקודת ציון בדרכה של קולומביה, ואיתות בינלאומי חשוב לגבי מצבה הכלכלי.

החל מאוגוסט 2018 מכהן איוון דוקה כנשיא קולומביה, פוליטיקאי מהימין אשר חרת על דגלו קידום קולומביה באמצעות טרנספורמציה דיגיטלית, טכנולוגיות, הגדלת הפריור וחדשנות, תוך מיקסום היתרונות היחסיים של קולומביה (לרבות שטח המדינה, קירבה לשווקים חשובים ובעיקר לצפון אמריקה, אוכלוסיה גדולה ומשכילה ועוד). הנשיא שירת במשך 12 שנים בבנק הבין-אמריקאי לפיתוח (IDB) ומקדם סדר יום שכולל פיתוח, שדרוג תשתיות לאומיות ומימון פרויקטים.

עוגני הצמיחה של הכלכלה הקולומביאנית ממשיכים להיות מחצביה הטבעיים ותוצרתה החקלאית, תחומים בהן היא בין היצואניות הבכירות בעולם: פחם (מס' 4 בעולם) נפט (מס' 4 באמל"ט), אזמרגד (95% מהכמות העולמית), פרחים (מס' 2 בעולם), קפה (מס' 3 בעולם), בננות (מס' 8 בעולם), ניקל (מס' 9 בעולם) ועוד. עם זאת בשנים האחרונות ניתן לראות גידול ניכר בייצוא התעשייתי הקולומביאני במוצרי מתכת, טקסטיל, נייר, מוצרים אלקטרוניים פשוטים ואף מוצרים

ביטחוניים ורכבים, לצד תעשיית המזון המעובד הגדולה. יצוא השירותים עתירי הידע תופס תאוצה בשנים האחרונות והגיע לכ-20% מיצוא השירותים, מגמה שעתידה להתגבר בשנים הקרובות.

יש לציין שני נתונים חשובים שאינם מופיעים במספרים הרשמיים:

1. 60% מהכלכלה הקולומביאנית היא "לא פורמלית", במילים אחרות, 60% מהמועסקים בכלכלה הקולומביאנית עובדים ב"שחור", דבר המקשה מעט על האינדיקטורים הרשמיים לשקף את המציאות הכלכלית הקולומביאנית ואת מלוא חוזקה.

2. קולומביה, למרות מאמציה ומאמצי ארה"ב, הינה יצרנית ויצואנית הסמים (בעיקר קוקאין) הגדולה בעולם. לנתון זה השפעות כלכליות לא רשמיות רבות על כלכלת קולומביה ועל הנעשה במדינה.

תעשיות בולטות/ מאפייני הכלכלה המקומית³

נתוני סחר:

שנה	סכום יצוא לעולם במיליארדי דולרים	סכום יבוא מהעולם במיליארדי דולרים	מאזן מסחרי
2019	39.4	52.6	13.2
2018	41.8	51.2	9.4
2017	37.7	46	8.2

שותפות הסחר הגדולות לשנת 2019

יצוא

מאזן מסחרי במיליארדי דולרים	אחוז מסך היצוא של קולומביה	יצוא במיליארדי דולרים	מדינה
-1.1	31%	12.2	ארה"ב
-6.4	11%	4.5	סין
+ 2.2	5.9%	2.3	פנמה
+ 1.1	4.9%	1.95	אקוודור
-1.7	3.7%	1.46	ברזיל

מוצרי יצוא עיקריים: נפט, פחם, אזמרגד, קפה, ניקל, פרחים, בננות, טקסטיל

³ הלמ"ס, UN Comtrade

יבוא

מאזן מסחרי במיליארדי דולרים	אחוז מסך היבוא של קולומביה	יבוא במיליארדי דולרים	
-1.1	25%	13.3	ארה"ב
-6.4	20%	10.9	סין
-2.4	7.3%	3.8	מקסיקו
-1.7	6%	3.1	ברזיל
-1.6	4.1%	2.1	גרמניה

מוצרי היבוא העיקריים הם: ציוד תעשייתי, ציוד תחבורה, מוצרי צריכה, כימיקלים, מוצרי נייר, דלקים, חשמל.

סקטורים מרכזיים בכלכלה

- **חקלאות** – קולומביה בראש ובראשונה, הינה מדינה חקלאית (40% משטח המדינה מוגדר כקרקע חקלאית); חקלאות מהווה 20% מהתוצר הלאומי הקולומביאני ו- 3.5 מיליון איש מועסקים באופן ישיר במגזר זה. המגזר מאופיין ב"עושר טבעי" של תנאי גידול חקלאי מהמובילים בעולם (ואזורי אקלים שונים, לאור אופייה ההררי של המדינה), אך בו בעת, הינו מאופיין בחקלאים המגדלים בשיטות מסורתיות ולא יעילות, עם שרשרת לוגיסטית לקויה ומיושנת. מצב התשתיות באזורי הספר של המדינה מקשה על הובלת התוצרת החקלאית בכלל, ובקירור בפרט. ענפי הגידול המרכזיים: פרחים – מחזיקה ב-15% מהשוק העולמי (2 בעולם), קפה – 810 אלף טון בשנה (3 בעולם), בננות – 1.8 מיליון טון בשנה (5 בעולם), שמן דקלים – 1.5 מיליון טון בשנה (4 בעולם), סוכר – 2.4 מיליון טון (7 בעולם), אגס – 650 אלף טון בשנה (10 בעולם), עוף – 1.2 מיליון טון (13 בעולם) 14,000 ביצים בשנה, מנגו – 270 מיליון טון בשנה, גידול דגים – 103 אלף טון, חלב – 6.7 מיליארד ליטר בשנה מ-5.3 מיליון פרות.
- **מים** – קולומביה הינה מדינה ברוכת גשמים, במחוזות מסוימים בקולומביה כמות הגשם השנתית עולה על 20,000 מ"מ בשנה (לשם השוואה, כמות המשקעים השנתית בתל אביב הינה כ-600 מ"מ). עם זאת, תופעת אל ניניו בשנים 2016-2017 חשפה את קולומביה למשבר מים, אשר אפילו הביא להפסקת אספקת המים ל-3 שבועות לרוב העיר קאלי, העיר השנייה בגודלה בקולומביה. תופעת אל ניניו חשפה את הציבור הרחב לנתונים מדאיגים: 30% ממקורות המים הטבעיים בקולומביה אינם ראויים ואף מסוכנים לשתיה, הממוצע השנתי של דלף מים במערכות העירוניות עומד על 65% אחוז דלף, רק ל-10% מהערים והעיירות בקולומביה יש מתקן טיפול ראשוני בשפכים. בנוסף, המחסור במים במקורות המים בקולומביה הביא למשבר אנרגיה היות ומירב האנרגיה בקולומביה מופק מתחנות הידרואלקטריות. זאת ועוד, גם בקולומביה הגשומה קיימים מחוזות מעוטי גשמים ואף מדבריים כגון לה-גוואחירה.

- **HLS** – הסכם השלום עם ארגון ה-FARC הביא לסיומו של המאבק המזוויין אל מול אותו ארגון, אך את מקומו תפס באופן חלקי ארגון הגרילה ELN, אשר מוציא לפועל פעולות טרור. בנוסף, הרשויות בקולומביה נאבקות בקרטלי הסמים והפשע המאורגן שמהווים אתגר עצום למערכת אכיפת החוק. כמו כן, כ-2 מיליון פליטים מוונצואלה שהגיעו לקולומביה מאתגרים את מערכות האכיפה העירוניות בהתמודדות עם פשיעת רחוב מוגברת. התחום ממשיך וימשיך להעסיק את הממשל הקולומביאני.
- **ערים חכמות** – תחום זה זוכה בשנים האחרונות לתשומת לב רבה בקולומביה וזוכה תחת הממשל הנוכחי לרוח גבית חשובה ותמיכה תקציבית. את התחום מובילה כיום העיר מדאין המתהדרת במטרו, מערכת רכבלים ורכבות קלות כמו גם שירותי אופניים חשמליים ואחרים, תוך ניסיון להשתמש בטכנולוגיות מתקדמות לקדם את העיר שכיום הינה אחת מהחדשניות ביותר באמ"ט.

הסכמי בילטרליים משמעותיים של קולומביה עם יתר מדינות העולם

גוש סחר : ארגון הארצות האנדיות (Andean Community).
ארגונים בינ"ל :

- OECD : כן (מאז אפריל 2020)

- WTO : כן (מאז אפריל 1995)

מדינות שאיתן לקולומביה יש הסכם סחר :

גוש המרקוסור (ברזיל, ארגנטינה, אורוגוואי, פרגוואי), קנדה, ארה"ב, האיחוד האירופי, צ'ילה, מקסיקו, EFTA (שווייץ, נורבגיה, איסלנד וליכטשטיין), דרום קוריאה, קוסטה ריקה, אל סלבדור, גואטמלה, הונדורס, ישראל.

יוזמות מרכזיות של ממשלת קולומביה בשנתיים האחרונות

תכנית להנעה מחדש של הכלכלה הקולומביאנית – על רקע משבר הקורונה, ממשלת קולומביה יצרה "תכנית חילוץ" לשכבות החלשות, ותכנית הנעה מחדש לכלכלה שהייתה משותקת חודשים ארוכים. המרכיבים העיקריים הינם : יצירת מקומות עבודה, צמיחה "ירוקה", תמיכה בשכבות החלשות, והשקעה באזורי הפריפריה. התכנית, שתמומן בעשרות מיליוני דולרים בסך הכל (ממקורות שונים), תכלול בין היתר פרויקטי תשתיות, תניע את התעשייה עתירת הידע, תתמוך ב"טרנספורמציה דיגיטלית/ טכנולוגית", תכלול השקעה בפרויקטים סביבתיים, ותכלול רשת תמיכה רחבה יותר מבחינה סוציאלית עבור השכבות החלשות.

תכניות קודמות לתמיכה בשכבות החלשות נותרו בעינן, והן בעלות חשיבות גבוהה עבור החברה הקולומביאנית והן עבור המשך הפיתוח הכלכלי. חלק מהתכניות הקיימות קיבלו חיזוק ותקציב נוסף בזמן משבר הקורונה.

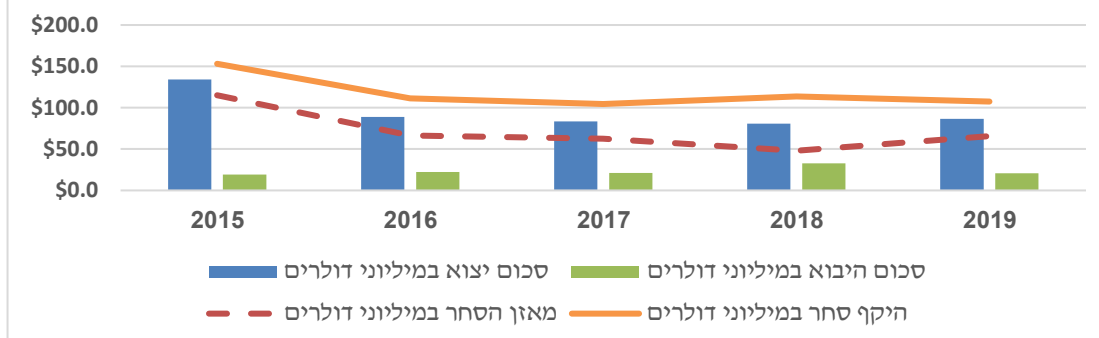

יחסי סחר ישראל - קולומביה

יחסי ישראל-קולומביה הינם קרובים וידידותיים. ראש ממשלת ישראל ביקר בקולומביה בחודש ספטמבר 2017, וראשי המדינות נפגשו באופן וירטואלי בחודש אוגוסט 2020 על מנת להשיק את הסכם הסחר החופשי. בחודש מרץ 2020 ביקר נשיא קולומביה בוועידת ארגון אייפא"ק בווישינגטון ושם הכריז על הקמת משרד חדשנות וטכנולוגיה של קולומביה בישראל. ב-11 באוגוסט 2020 נכנס לתוקף הסכם אזור הסחר החופשי בין המדינות. קולומביה עוסקת בהקמת משרד החדשנות והטכנולוגיה שלה בישראל בהתאם להכרזת נשיא קולומביה.

שנה	סכום יצוא במיליוני דולרים	אחוז היצוא מתוך סך היצוא הישראלי	סכום יבוא במיליוני דולרים	אחוז היבוא מתוך סך היבוא הישראלי	מאזן מסחרי	היקף סחר
2015	\$134.1	0.21%	\$19.0	0.03%	\$115	\$153
2016	\$88.9	0.15%	\$22.5	0.03%	\$66	\$111
2017	\$83.4	0.14%	\$21.0	0.03%	\$62	\$104
2018	\$80.8	0.13%	\$32.8	0.04%	\$48	\$114
2019	\$86.5	0.15%	\$20.7	0.03%	\$66	\$107

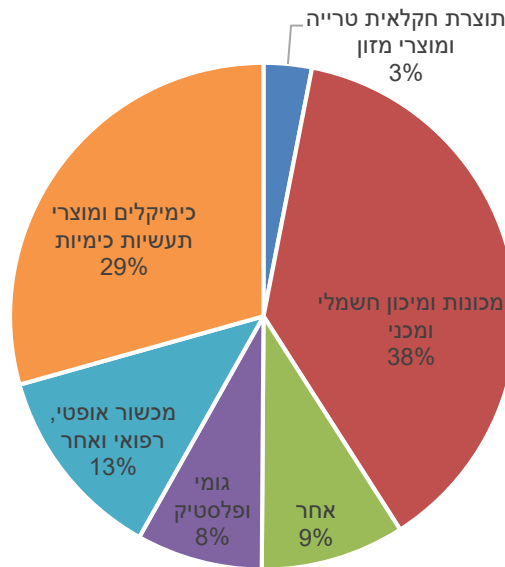
יבוא/יצוא סחורות לפי שנה, מיליוני דולרים

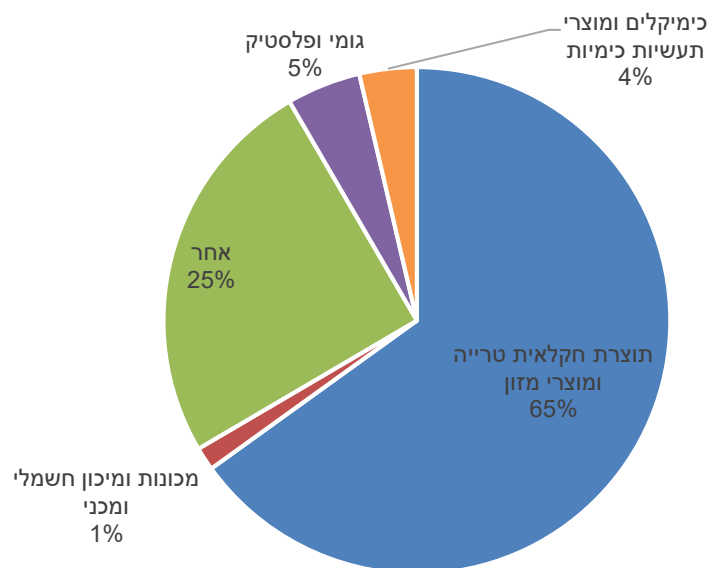
יש לציין שישנה השפעה גדולה שנגזרת מנפילת מחירי הנפט, משתנה שהוריד את ערך מטבע הפזו הקולומביאני. קולומביה נסמכת באופן משמעותי על הכנסות מנפט, והירידה במחיר גרמה לפגיעה קשה בתקציב המדינה בנוסף לירידה בערך המטבע. הדבר גרם לקיצוץ מסיבי בתקציבי הביטחון, מקור יבוא חשוב של קולומביה מישראל. בנוסף העלייה בערך הדולר מול הפזו הקולומביאני גרמה ליכולת פחותה של היבואנים הקולומביאנים לייבא מוצרים בתחומים כגון חקלאות ו-IT.

יצוא לקולומביה: תמהיל סחורות לשנת 2019

יבוא לישראל: תמהיל סחורות לשנת 2019

⁴ הלמ"ס

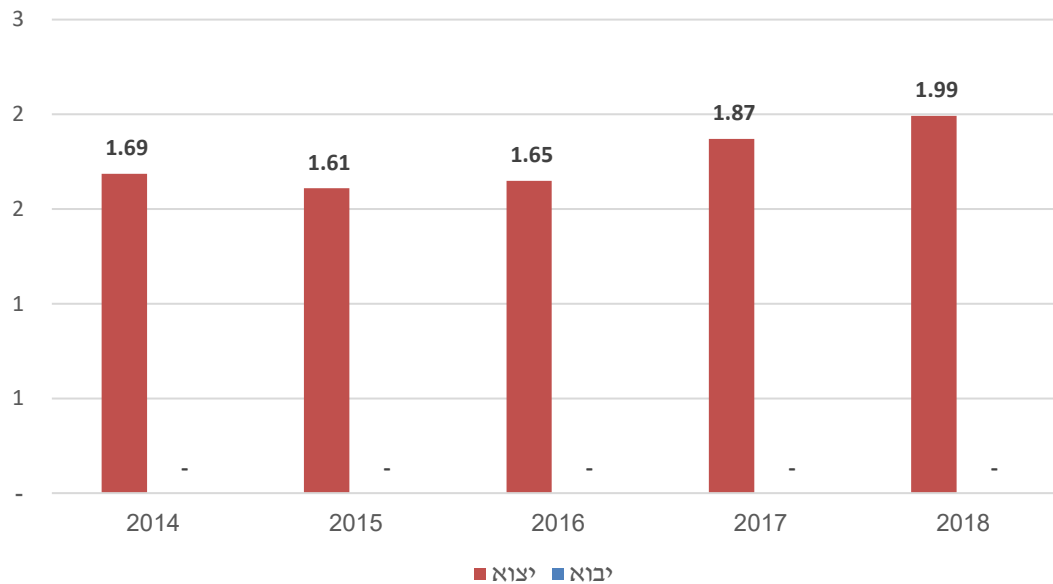
הערה: לא כולל פחם – יצוא עיקרי של קולומביה לישראל (שלא נכלל בסטטיסטיקות שמפרסמת הלמ"ס). יבוא הפחם לישראל בשנת 2019 עמד על כ 366 מיליון דולר. מתוך אתר Comtrade של האו"ם.

נתוני סחר בשירותים

2014	2015	2016	2017	2018	שנה
1.69	1.61	1.65	1.87	1.99	יצוא
					יבוא

סחר בשירותים עסקיים, מליוני דולרים

שם ההסכם	שנת חתימה על ההסכם	האם ההסכם בתוקף?
הסכם מו"פ	2015	כן
הסכם סחר - אזור סחר חופשי	2013	כן

הערות:

- ההסכם המו"פ המצוין לעיל בין משרד המדע הקולומביאני לבין רשות החדשנות – נמצא בתוקף, אך אין תוכניות קונקרטיות שקודמו באמצעותו עד כה.
- הסכם אזור הסחר החופשי ישראל-קולומביה נכנס לתוקף ב-11 באוגוסט 2020

לסיכום

הכלכלה הקולומביאנית הינה אחת הכלכלות הצומחות ובעלות הפוטנציאל הנוסף לצמיחה באמריקה הלטינית. בשנים האחרונות התאפיינה המדינה ביציבות שלטונית, וכן ציינה את סיום הסכסוך המזוין עם ארגון המורדים FARC אחרי עשרות שנים של מאבק. משבר הקורונה קטע את רצף הצמיחה הכלכלית, והנפילה במחירי הנפט בעולם משפיעה הן על שער הפזו הקולומביאני והן על הכנסות הממשלה, אך ממשלת קולומביה ניהלה את המשבר באופן אחראי תוך תמיכה בשכבות החלשות, וקידום שורה של יוזמות להחזרת המדינה לפסים של צמיחה.

שנת 2020 מסתמנת כשנה של התקרבות ביחסים הכלכליים בין ישראל לקולומביה, עם כניסת הסכם אזור הסחר החופשי ישראל-קולומביה לתוקף ב-11 באוגוסט 2020, ו"השקת" ההסכם במפגש וירטואלי בין ראשי המדינות.

ההסכם יאפשר לחברות הישראליות יתרון תחרותי בשוק הקולומביאני, תוך הסרת חסמי הסחר השונים בהם הן נתקלות בעת היצוא לשוק זה. ההסכם צפוי להקל על פעילות היצואנים הישראלים בשוק הקולומביאני ובכך לחזק את היצוא הישראלי, יחד עם מנגנונים נוספים אשר יתמכו בכלכלה הישראלית לרבות הגנה טובה יותר על השקעות ישראליות וגישה לשוק הרכש הממשלתי בקולומביה.

הנספחות הכלכלית בקולומביה עוסקת בימים אלה במגוון של נושאים וממשיכה ליצור הזדמנויות עסקיות עבור החברות הישראליות. הסכם אזור הסחר החופשי צפוי לפתוח מגוון הזדמנויות ביצוא וביבוא עבור החברות הישראליות, לקרב בין הכלכלות והקהילה העסקית בשתי המדינות, להגביר את הסחר בסחורות ובשירותים וכן יסייע במיצובה של ישראל ככלכלה רלוונטית, חשובה וקרובה לקולומביה מבחינת הערך העסקי והרלוונטיות של הפתרונות הישראליים. צוות הנספחות הכלכלית בקולומביה עומד לשירות החברות הישראליות בכל עניין.